

RIZICI I INTERVENCIJE ZA DJECU I MLADEŽ S POREMEĆAJIMA U PONAŠANJU GRADA PULE

MIRJANA RADETIĆ-PAIĆ*

Primljeno: ožujak 2003.
Prihvaćeno: svibanj 2003.

Stručni rad
UDK: 376.5

Procesi planiranja intervencija za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju ili u riziku na takva ponašanja počinju prepoznavanjem rizičnih čimbenika odnosno potreba određene lokalne zajednice. Stoga su specifični ciljevi ovog rada utvrditi koji su to rizici/potrebe djece i mladeži s poremećajima u ponašanju ili u riziku na poremećaje u ponašanju grada Pule, razine rizika/potreba, te razlike u razinama rizičnosti/potreba ispitanika ovisno o pojedinačnim područjima rizika/potreba, sa svrhom planiranja intervencija za navedenu populaciju. Ovaj rad je dio većeg istraživačkog projekta pod nazivom "Modeli intervencija u svrhu prevencije poremećaja u ponašanju djece, mladih i odraslih u Republici Hrvatskoj" kojeg je realizirao Odsjek za poremećaje u ponašanju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 1996.-1999.g. Uzorak ispitanika (N=100) čine djeca, maloljetnici i mladi punoljetnici u tretmanu Centra za socijalnu skrb Pula u razdoblju od 01.01.1998.g. do 30.06.1999.g. U istraživanju je korišten Formular za procjenu rizičnosti/potreba ispitanika autora Hoge, R.D. i Andrews, D.A. (1994), a dobivene informacije obrađene su na razini relativnih frekvencija.

Rezultati ukazuju, kod promatranog uzorka ispitanika, na postojanje najviše rizičnih čimbenika u području osobnost-ponašanje, te pojedinačnim varijablama vezanim za obitelj, aktivnosti u slobodno vrijeme i odnose s vršnjacima. Po razinama rizičnosti ističu se područja raniji i sadašnji delinkventni status, obrazovanje-zaposlenje i aktivnosti u slobodno vrijeme sa najvećim brojem visoko rizičnih ispitanika, dok je najčešće prosuđivana umjerena razina rizičnosti. Sukladno dobivenim pokazateljima, u radu se daju prijedlozi razina stručnih intervencija za lokalnu zajednicu grada Pule.

Ključne riječi: djeca i mladež s poremećajima u ponašanju, rizici, intervencije, grad Pula

Uvod

Svaka lokalna zajednica mora preuzeti odgovornost u ranom identificiranju, te preventivnom i tretmanskom stručnom interveniranju odnosno primijenjivanju strategija koje će spriječiti i suzbiti rizik za pojavu i razvoj poremećaja u ponašanju djece i mladih. Ukoliko neka zajednica ne poduzima takve mjere ili ih ne poduzima sukladno potrebama navedene populacije, poremećaji u ponašanju će imati tendenciju porasta. Planiranje intervencija mora se, pri tome, usmjeriti na izradu i provedbu onih programa koji će biti učinkoviti u borbi protiv poremećaja u ponašanju djece i mladeži određene lokalne zajednice. Prepoznavanje rizičnih čimbenika koji doprinose ili pogoduju takvom ponašanju odnosno potreba, u najširem smislu, prvi je korak za daljnje definiranje takvih intervencija.

To je moguće temeljem uvida u podatke Centra za socijalnu skrb koji jedini, na razini lokalne zajednice, ima mogućnost objediniti sve informacije o riziku za pojavu i razvoj poremećaja u ponašanju kao i o već evidentnim poremećajima. Temeljem tih informacija moguće je definirati i ukupne potrebe rizične populacije djece i maloljetnika na razini lokalne zajednice.

Značajno područje rada socijalnih pedagoga i drugih stručnjaka koji se bave problematikom djece i mladeži s poremećajima u ponašanju je područje dijagnosticanja i planiranja intervencija za djecu i maloljetnike s poremećajima u ponašanju ili u riziku na pojavu takvih ponašanja s ciljem predlaganja i planiranja najprikladnije intervencije. No, na tim područjima prisutno je dosta neujednačenosti i nepoznanica, a koje se kasnije mogu negativno odraziti na uspješnost poduzetih intervencija. Prije svega može se pret-

*Centar za socijalnu skrb Pula